

RICHTEREN

15-16

Simsons strijd tegen de Filistijnen,
zijn ondergang door Delila en zijn
laatste overwinning.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/richteren/15-16

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Simsons twintig jaar als richter	3 min	4
2	Simson als beeld van Israël	4 min	5
3	Het huwelijk dat tot vijandschap leidde	4 min	7
4	Simsons vrouw aan een ander gegeven	2 min	9
5	Gods oordeel door Simsons zondige wraak	2 min	11
6	Simson steekt de Filistijnse oogst in brand	3 min	12
7	De Filistijnen doden Simsons vrouw en vader	3 min	14
8	Simson wreekt de dood van zijn vrouw	2 min	15
9	Juda onder druk en Simsons buitensporige wraak	3 min	17
10	Juda levert Simson uit aan de Filistijnen	3 min	19
11	Duizend Filistijnen gedood met een ezelskaak	3 min	21
12	Simsons dorst en Gods antwoord op zijn gebed	2 min	23
13	Simson ontsnapt met de stadspoort van Gaza	3 min	24
14	Delila omgekocht om Simsons geheim te vinden	3 min	26

15	Simson misleidt Delila met drie antwoorden	4 min	27
16	Simson geeft zijn nazireeërgelofte prijs	3 min	30
17	De HEERE wijkt van Simson zonder dat hij het weet	2 min	32
18	Simsons gevangenschap en hernieuwde toewijding	2 min	33
19	Het feest voor Dagon als uitdaging aan God	4 min	35
20	Simsons laatste gebed en de val van de tempel	3 min	37
21	Simsons begrafenis en zijn plaats als richter	2 min	39
	Om verder te lezen		40

1

Simsons twintig jaar als richter

De vorige keer begonnen we met het verhaal van Simson in Richteren hoofdstuk 13, en hebben we hoofdstuk 13 en 14 behandeld. Er blijven nog twee hoofdstukken over om het verhaal van Simson af te ronden. Zoals ik al zei, wordt zijn leven uitvoeriger en gedetailleerder behandeld dan dat van alle andere richters. Toch lijkt hij in sommige opzichten degene die het minst waardig is om geëerd te worden of als richter te worden beschouwd. Tenzij al die schandalen in zijn leven waarover we in hoofdstuk 14, 15 en 16 lezen, eigenlijk thuishoren in een betrekkelijk korte periode aan het einde van zijn leven, na twintig jaar waarin hij richter over Israël was.

Als hij in het eerste deel van zijn leven op eervolle wijze richter over Israël was geweest, dan zouden die bekende verhalen over hoe hij bezweek voor zijn begeerten en zijn woede en dergelijke, en over zijn voortijdige dood, het gevolg zijn van een terugval aan het einde van zijn leven. Zijn leven zou dan een voorbeeld worden van hoe een man die God had gediend, kon afvallen en onheil over zichzelf en over de bediening kon brengen.

Er wordt ons verteld dat hij twintig jaar richter over Israël was, maar we krijgen geen materiaal over twintig jaar van zijn leven. In hoofdstuk 13 wordt ons verteld:

En de Geest van de HEERE begon hem aan te vuren in Mahane-Dan, tussen Zora en Esthaol.

RICHTEREN 13:25

Blijkbaar was hij toen een jonge man. Er is een bepaalde plaats in Mahanah Dan, tussen Zora en Esthaol, waar volgens hoofdstuk 13, vers 25:

De Geest van de Heer begon hem te bewegen.

Dit wordt vermeld onmiddellijk nadat er is verteld dat hij een kind was en opgroeide. Het kan dus zijn dat de Geest van God in zijn tienerjaren of als jonge volwassen man in hem begon te werken op manieren die niet nader worden omschreven.

We weten dat later in zijn leven die werkingen van de Geest van God, Die over hem kwam, ertoe leidden dat hij lichamelijke prestaties van bovennatuurlijke aard verrichtte. Dat was misschien ook in die eerdere fasen de voornaamste geestelijke gave of het voornaamste kenmerk van de werking van Gods Geest in hem. Maar misschien ook niet; we weten het niet. We weten dat Debora niet alleen een richter was, maar ook een profetes, en de Geest van de Heere rustte duidelijk op haar als profetes. Dus misschien was het feit dat de Geest van de Heere in zijn jonge jaren op Simson rustte, datgene wat hem geschikt maakte om richter te zijn. Voor zover wij weten, kan hij gedurende een aantal van die jaren zelfs een rechtvaardige richter zijn geweest. Maar we zien dat hij op een dwaalspoor raakt. Of hij daarvoor al een leven leidde waarin hij compromissen sloot, of juist een rechtvaardig leven leidde, weten we niet.

2

Simson als beeld van Israël

Velen denken dat de reden waarom er in het boek zoveel aandacht aan Simson wordt besteed, is dat hij eigenlijk de belichaming van Israël zelf is. Vanaf zijn geboorte was hij uitgekozen om als nazireeër voor God afgezonderd te zijn. Het woord nazireeër betekent iemand die voor God afgezonderd is. Dat gold ook voor het volk Israël. Zij waren onder de volken voor God afgezonderd om Gods eigen bijzondere volk te zijn. Vanwege hun bijzondere roeping en hun toewijding aan God verrichtte God bij vele gelegenheden bovennatuurlijke daden door hen heen.

Bij de ontsnapping uit Egypte deden zich heel veel bovennatuurlijke verschijnselen voor, maar ook bij hun overwinning op Sihon en Og, en later op de Kanaänieten, en bij veel andere gebeurtenissen in hun geschiedenis. God heeft Israël op bovennatuurlijke wijze gebruikt. Via Israël kwamen de profeten. De Geest van de Heere, Die op hen rustte, heeft ons de Schriften van het Oude Testament gegeven. De Geest van de Heere op Johannes de Doper en zelfs op Christus heeft ons het nieuwe verbond gegeven. De

werking van Gods Geest in Israël en Israëls status als nazireeër, zouden we kunnen zeggen, Israëls bijzondere, afgezonderde positie als volk van God, worden misschien weerspiegeld in die sterkere en betere kanten van Simsons levensloop.

Maar Israël faalde ook. Israël maakte zich schuldig aan geestelijk overspel en hoererij. We zien dat ook Simson door vrouwen op een dwaalspoor werd gebracht. Van een van hen wordt uitdrukkelijk gezegd dat ze een hoer was. Haar naam wordt ons niet gegeven. Maar Delila kan heel goed ook een hoer zijn geweest. We weten het niet. Ze kan ook gewoon een vriendin zijn geweest. Maar doordat hij zich achter vreemde vrouwen aan liet lokken, raakte hij in compromissen verstrikt en verbrak hij zijn nazireeërgelofte. Zo liet ook Israël zich achter vreemde goden en vreemde godsdiensten aan lokken. God zei dat zij:

Men zegt: Als een man zijn vrouw wegstuurt, zij bij hem weggaat en de vrouw van een andere man wordt, mag hij nog naar haar terugkeren? Zou dat land niet ten zeerste ontheiligd worden? U echter, u hebt hoererij bedreven met veel vrienden, en dan naar Mij terugkeren? — spreekt de HEERE.

JEREMIA 3:1

De Heere verliet Simson, net zoals de Heere Israël verliet.

Maar later in zijn leven, nadat hij een tijdlang door de heidenen, de Filistijnen, was gekweld, keerde hij blijkbaar in geloof terug tot God. God gebruikte hem, en bij zijn dood doodde hij een groot aantal vijanden. Sommigen zouden kunnen denken dat dit verwijst naar het hoogtepunt van Israëls heerlijkheid, toen hun vertegenwoordiger, Jezus Christus, de Messias, door Zijn dood de vijanden van Zijn volk doodde. Hij wierp de machten van de duisternis neer. Hij overwon ze.

Hij heeft de overheden en de machten ontwapend, die openlijk te schande gemaakt en daardoor over hen getriomfeerd.

KOLOSSENZEN 2:15

Simson wordt gezien als een type van Israël, en Christus Zelf als het tegenbeeld van Israël. Simson zou dus een beeld zijn van Israëls levensloop, maar Israël zelf is een beeld en een type van de grootste Israëliet, Jezus. Je zou kunnen denken dat gebeurtenissen uit Simsons leven zijn opgetekend omdat zijn eigen levensloop als persoon vaak parallel loopt met de algemene toestand en levensloop van Israël.

3

Het huwelijk dat tot vijandschap leidde

In hoofdstuk 14 zagen we dat de problemen tussen Simson en de Filistijnen blijkbaar begonnen met een liefdesrelatie die Simson met een Filistijnse vrouw aanknoopte. Eigenlijk zag hij een vrouw en wilde hij haar als vrouw hebben. Hij had geen affaire met haar en ze was geen prostituee. Dit was gewoon een vrouw met wie hij wilde trouwen. In die tijd was het gebruikelijk dat, als een man met een vrouw wilde trouwen, zijn ouders dat met haar ouders regelden. Dus hij komt bij zijn ouders en zegt:

ging hij weer terug om het zijn vader en zijn moeder te vertellen. Hij zei: Ik heb in Timna een vrouw gezien uit de dochters van de Filistijnen. Welnu, neem haar voor mij tot vrouw.

RICHTEREN 14:2

Zijn ouders maakten aanvankelijk bezwaar omdat ze geen Joodse vrouw was. Ze behoorde namelijk tot het Filistijnse volk.

Maar we kunnen zien dat de Israëlieten zich in deze tijd in vergaande mate met de Filistijnen hadden ingelaten. We zullen zien dat de 3000 mannen van Juda Simson komen arresteren om hem aan de Filistijnen uit te leveren. Ze zeggen:

Daarop kwamen drieduizend man uit Juda naar de kloof van de rots Etam en zij zeiden tegen Simson: Wist u niet dat de Filistijnen over ons heersen? Waarom hebt u ons dit dan aangedaan? Maar hij zei tegen hen: Zoals zij bij mij gedaan hebben, zo heb ik bij hen gedaan.

RICHTEREN 15:11

De Joden lijken min of meer in een gespannen vrede te leven onder de onderdrukking van de Filistijnen. Zolang ze niet in opstand kwamen, onderdrukten de Filistijnen hen blijkbaar niet al te zwaar. Er werden dus waarschijnlijk ook andere gemengde huwelijken gesloten. Want we lezen in het boek Richteren in het algemeen dat een van de fouten die Israël vaak maakte, was dat ze eenvoudigweg met de Kanaänieten trouwden. De Filistijnen waren geen Kanaänieten, maar ze werden tot de Kanaänieten gerekend omdat ze in het land woonden en verslagen moesten worden. Maar de Israëlieten hadden hen niet verslagen. Daarom leefden ze misschien in een gespannen verbond onder de Filistijnse heerschappij.

Hoewel Simsons vader en moeder bezwaar maakten tegen zijn keuze van een vrouw, regelden ze op zijn aandringen toch het huwelijk. Er was dus een bruiloftsfeest, een viering. Het duurde zeven dagen. Misschien was het een soort vrijgezellenfeest. Simson had blijkbaar niet veel vrienden, en daarom kwamen er 30 jonge Filistijnse mannen om hem bij de bruiloft te vergezellen. Hij besloot iets te doen waarmee hij ten koste van hen rijk zou worden: hun een raadsel opgeven. Als zij verloren, moesten ze hem 30 stel kleren geven. Als hij verloor, moest hij voor hen alle 30 een stel kleren leveren. Hij kon er persoonlijk beslist meer bij winnen dan ieder van hen afzonderlijk. Misschien vond hij het daarom verleidelijk om dit te doen.

Hij gaf hun een raadsel op dat ze niet konden oplossen. Dus bedreigden ze zijn vrouw tijdens de bruiloft. Ze zouden haar en haar vader met vuur verbranden als ze het antwoord niet voor hen te weten kwam. Ze bleef Simson lastigvallen totdat hij

uiteindelijk toegaf en het haar vertelde. Zij vertelde het hun, en zij beantwoordden het raadsel. Daardoor was hij natuurlijk verplicht hun 30 stel kleren te geven. Dus ging hij naar een andere Filistijnse stad, Askelon, doodde daar eenvoudigweg 30 mannen, nam hun kleren mee en gaf die aan deze 30 mannen.

Hierdoor werd Simson natuurlijk een vijand van de Filistijnen. Hij was eropuit getrokken en had zonder aanleiding 30 van hen gedood. Zonder aanleiding van de kant van degenen die stierven, in elk geval. Er staat dat Simson op dat moment boos was en de bruiloft verliet. Hij liet zijn vrouw daar bij haar vader achter. Dit leidde tot een nieuwe provocatie, want er was een misverstand. Simson dacht dat ze nog steeds zijn vrouw was en dat hij alleen maar wegging om zijn woede te laten bekoelen. Maar haar vader nam aan dat hij vanwege zijn woede het huwelijk nietig verklaarde en was vertrokken. Dus gaf haar vader haar, zijn dochter, aan een andere man. Dat was eigenlijk degene die Simsons bruidsjonker was geweest, en zij trouwde met hem.

Simson wist hier aanvankelijk niets van, en toen hij erachter kwam, nam hij daar geen genoegen mee. Als gevolg van deze provocatie zou er dus nog meer geweld komen. In hoofdstuk 15 staat:

4

Simsons vrouw aan een ander gegeven

En het gebeurde na enkele dagen, in de dagen van de tarweoogst, dat Simson zijn vrouw bezocht met een geitenbokje. En hij zei: Laat mij bij mijn vrouw de kamer binnengaan. Haar vader stond hem echter niet toe om naar binnen te gaan. Want haar vader zei: Ik dacht werkelijk dat je haar zeer haatte. Daarom heb ik haar aan je metgezel gegeven. Is haar jongste zuster niet knapper dan zij? Laat zij toch in haar plaats voor jou zijn.

RICHTEREN 15:1-2

Simson wilde deze vrouw blijkbaar nog steeds, ook al had ze hem bedrogen en was hij boos op haar. Hij wilde haar jongere zus niet nemen, die volgens de berichten aantrekkelijker was dan zij. Hij zag het gewoon als een persoonlijke belediging dat zijn vrouw zonder zijn instemming van hem was afgenomen en aan iemand anders was gegeven. Dus zei Simson tegen hen:

Toen zei Simson tegen hen: Ik ben deze keer onschuldig tegenover de Filistijnen, als ik hun kwaad doe.

RICHTEREN 15:3

Het is waar dat hem in deze situatie onrecht was aangedaan, maar hij had de zaak nogal onduidelijk gelaten. Hij kon haar vader moeilijk helemaal de schuld geven van de conclusies die hij had getrokken. Simsons reacties waren beslist buitenproportioneel als we ze beschouwen als louter vergelding voor een vergrijp, een belediging. Want in plaats van iets te doen tegen haar vader, die het onrecht had gedaan, gaat hij eropuit en schaadt hij de bezittingen en levens van veel Filistijnen die niets met de situatie te maken hadden. Wanneer de Filistijnen ontdekken dat Simson dit doet vanwege wat zijn vrouw en haar vader hebben gedaan, gaan ze er zelfs op uit om het heft in eigen handen te nemen en de vader en de dochter te straffen. Vervolgens vat Simson dat op als een persoonlijke belediging, ook al proberen zij het gedane onrecht goed te maken. Simson is boos op hen omdat ze zijn vrouw en schoonvader hebben gedood. Zo blijven de vijandelijkheden alleen maar toenemen, en niet noodzakelijk vanwege wat je als onmiskenbare beledigingen en vergrijpen zou kunnen beschouwen. In sommige gevallen lijkt het een misverstand te zijn, maar Simson reageert in elk geval. We zouden kunnen zeggen dat hij overdreven reageert. Hij veroorzaakt zeker meer bijkomende schade dan de vergrijpen lijken te rechtvaardigen. Als je het eenvoudigweg beschouwt als een conflict tussen een man en een volk, de Filistijnen, dan lijkt Simson degene te zijn die ongelijk heeft.

5

Gods oordeel door Simsons zondige wraak

Aan de andere kant weten we dat het Gods bedoeling was de Filistijnen te oordelen. Er wordt zelfs gezegd dat het hele begin van deze kringloop van vergrijp en vergelding van de Heere kwam. In hoofdstuk 14, vers 4, staat:

Nu wisten zijn vader en zijn moeder niet dat dit van de HEERE was, dat hij een aanleiding zocht tegen de Filistijnen. Want de Filistijnen heersten in die tijd over Israël.

RICHTEREN 14:4

Ik zou zeggen dat Simson vanuit zijn eigen motieven zondig handelde. Hij gaf gewoon toe aan zijn woede en nam wraak, zelfs op mensen die niet schuldig waren aan de dingen die hij had gedaan. Maar het was net als toen Assyrië kwam en Israël verwoestte. Volgens Jesaja hoofdstuk 10 hadden de Assyriërs daar geen goede motieven voor. Ze waren gewoon gemene aanvallers. Maar wat God betrof, was Assyrië het werktuig in Gods handen waarmee Hij een volk strafte, Israël, dat verdiende gestraft te worden.

Zo was het ook met Simson. Ik denk niet dat hij goede motieven had. Ik denk dat hij zondigde. Ik denk dat hij gewoon toegaf aan gekrenkte trots en woede. Maar hij werd door God gebruikt om de Filistijnen te oordelen, bijna zonder dat hij daar zelf veel aandacht aan schonk. We zouden zelfs kunnen aannemen dat alle Filistijnen net zo waren als alle Kanaänieten. Ze waren zeker aanbidders van afgoden. Niet alles wat we van hen zien, blijkt slecht te zijn. In veel gevallen lijken ze gewoon op ieder ander. Maar aan de andere kant is ieder ander misschien ook slecht.

Het punt is dat deze mensen het oordeel verdienden. Daarom wordt wat hun door de hand van Simson overkwam, gezien als Gods oordeel over de Filistijnen. God zette Simson in beweging. De Geest van God kwam over hem en zette hem ertoe aan deze dingen te doen, hoewel het voor een gewone man in gewone omstandigheden

onrechtvaardige dingen hadden kunnen zijn om te doen. Maar in Gods hand werden ze uiteindelijk oordelen over de Filistijnen. God, Die achter en door alle dingen heen werkt, bracht Zijn oordeel over hen.

6

Simson steekt de Filistijnse oogst in brand

Dus zei Simson in vers 3 van hoofdstuk 15:

Deze keer treft mij geen schuld als ik de Filistijnen kwaad doe.

En Simson ging op weg en ving driehonderd vossen. Hij nam fakkels, keerde staart aan staart en maakte in het midden tussen elke twee staarten een fakkel vast.

RICHTEREN 15:4

Of, zoals veel uitleggers menen, zou dit vertaald moeten worden als ‘jakhalzen’. Jakhalzen kwamen in het Midden-Oosten veel vaker voor dan vossen zoals wij die kennen.

Hij stak de fakkels aan en liet ze door het staande koren van de Filistijnen lopen. Zo stak hij zowel de korenhopen als het staande koren in brand, alsook de wijngaarden en olijfbomen.

RICHTEREN 15:5

Je zou je kunnen afvragen: hoe kreeg hij driehonderd jakhalzen te pakken? Om te beginnen zou het vangen ervan niet het gemakkelijkste ter wereld zijn, al had hij misschien een val bedacht. Of misschien kwam de Geest van de Heere over hem en kon hij harder lopen dan zij. Maar zelfs dan lijkt het misschien vreemd dat je er zoveel in één gebied zou vinden. Aan de andere kant weten we niet over welke periode hij ze heeft gevangen. Misschien was hij er maandenlang mee bezig, en wordt ons het verhaal in slechts een paar verzen verteld. Maar het kan zijn dat hij ze verzamelde en zijn eigen kleine jakhalzendierentuin begon.

Vervolgens bond hij hun staarten aan elkaar en bevestigde er fakkels aan. Dus honderdvijftig paar jakhalzen met honderdvijftig fakkels, die in het wilde weg rondrenden, doodsbang voor de vlammen die aan hun staarten waren vastgebonden. Ze renden gewoon door de velden en de wijngaarden en de olijfgaarden en staken zo ongeveer alles in brand. En ze hadden niet de brandbestrijdingsmiddelen die wij nu hebben. Dit moet een enorme natuurbrand zijn geweest, met zoveel fakkels die tegelijk door de velden gingen, alle kanten op. Er moeten honderden acres, zo niet meer, aan landbouwgrond zijn afgebrand. Dat zou een enorm verwoestende uitwerking hebben op de economie van de Filistijnen.

De Filistijnen die de schade hadden geleden, hadden geen idee waarom iemand zoiets zou doen. Ze hadden niemand geprovoceerd. Waarom zou iemand zoiets doen? Je zou kunnen aanvoeren dat als een Israëliet de Filistijnen zoiets aandeed, dat niet zonder aanleiding zou zijn. De Filistijnen waren gekomen en hadden hen onderdrukt. De Filistijnen waren indringers en onderdrukkers. Dus als er vrijheidsstrijders waren, of dat nu Simson was of iemand anders, hoefde dat niet als een aanval zonder aanleiding te worden gezien. Het was meer een poging om de onderdrukkers te verdrijven die hen al hadden aangevallen.

Hoe dan ook, de Filistijnen zagen dat niet zo. Ze hadden grotendeels vreedzaam met Israël samengeleefd. Als iemand hun zoiets aandeed, dachten ze alleen maar: ‘Waarom zou iemand dat doen?’ En de Filistijnen zeiden:

Wie heeft dit gedaan?

En men antwoordde:

7

De Filistijnen doden Simsons vrouw en vader

Toen zeiden de Filistijnen: Wie heeft dit gedaan? En men zei: Simson, de schoonzoon van de man uit Timna, omdat die zijn vrouw genomen en haar aan zijn metgezel gegeven heeft. Toen trokken de Filistijnen daarheen en verbrandden haar en haar vader met vuur.

RICHTEREN 15:6

Dus de Filistijnen kwamen en verbrandden haar en haar vader met vuur. Nu denk je misschien dat dit een vreemde reactie is. Waarom deden ze dat niet met Simson? Maar blijkbaar probeerden ze Simson gunstig te stemmen. Met andere woorden, hoewel Simson hun deze schade had toegebracht, zagen ze dat juist deze ene familie onder de Filistijnen hem onrecht had aangedaan. Dus namen ze wraak op die familie. Ze kunnen dat alleen uit woede hebben gedaan, omdat die familie Simsons razernij over hen had gebracht. Maar het kan ook bedoeld zijn geweest om Simson gunstig te stemmen.

Je herinnert je misschien dat er veel later, tijdens Davids regering, een hongersnood of een of andere plaag over Israël kwam. Toen David de Heere raadpleegde, zei Hij dat het kwam doordat Saul, zijn voorganger, had geprobeerd de Gibeonieten uit te roeien. Dat was de stam die het verbond met Jozua was aangegaan. Er was beloofd dat Israël de Gibeonieten geen kwaad zou doen. Maar Saul had in zijn ijver om het land van vreemdelingen te zuiveren ten onrechte geprobeerd de Gibeonieten uit te roeien. God nam in zekere zin wraak voor Gibeon door een plaag of een hongersnood over Israël te brengen.

Toen David ervan hoorde, riep hij de Gibeonieten bij zich en zei:

David zei dan tegen de Gibeonieten: Wat moet ik voor u doen, en waarmee moet ik verzoening doen, zodat u het eigendom van de HEERE weer zult zegenen?

2 SAMUEL 21:3

Ze zeiden:

laat ons van zijn zonen zeven mannen gegeven worden, zodat wij hen voor de HEERE ophangen in Gibeon van Saul, verkozene van de HEERE. En de koning zei: Ik zal hen geven.

2 SAMUEL 21:6

Ze doodden inderdaad zeven nakomelingen van Saul, en daarmee werd het onrecht rechtgezet. Dus in zekere zin was het doden van deze man en zijn dochter, die deze rampen over hen hadden gebracht, een genoegdoening voor het onrecht. Dat leek sterk op de manier waarop de Gibeonieten genoegdoening kregen doordat ze enkele nakomelingen van Saul namen en doodden.

We lezen hier over heel barbaarse tijden. Mensen doden om zoiets zou in een moderne, verlichte tijd zeker niet worden goedgekeurd. Maar misschien dachten ze dat Simson hierdoor zou beseffen dat de Filistijnen niet achter dit verraad zaten, dat door die ene familie was gepleegd, en dat ze die familie nu hadden gestraft. Simson zou dus moeten vinden dat de rekening vereffend was.

8

Simson wreekt de dood van zijn vrouw

Maar Simson vatte het anders op, want het was zijn vrouw, dacht hij, die door de Filistijnen was gedood. Dus nu gaat hij zijn vrouw wreken. Nu was ze eigenlijk de vrouw van zijn metgezel. Het is moeilijk te zeggen of ze werkelijk de formaliteiten van een huwelijk hadden doorlopen voordat Simson vertrok. Dat moet wel, als hij dacht

dat ze zijn vrouw was. Of misschien waren ze alleen verloofd en is het nooit tot de bruiloft gekomen. Misschien dacht haar vader daarom dat hij haar zomaar aan iemand anders kon geven. Maar een verloving was ook bindend. Dus hij had alle reden om te geloven dat ze zijn vrouw was. Hoewel ze nu met een andere man getrouwd was, bleef hij het zo zien dat ze hem toebehoorde.

En Simson zei tegen hen:

Daarop zei Simson tegen hen: Als u zo doet, zeker, dan zal ik me op u wreken, en pas daarna ophouden.

RICHTEREN 15:7

Dus ik heb wraak op jullie genomen voor het onrecht dat mijn schoonvader mij heeft aangedaan, en nu jullie hem gedood hebben, ga ik daarvoor wraak op jullie nemen. Simson lijkt boos te zijn en elk excuus aan te grijpen om zich gekrenkt te voelen, zodat hij de mensen op wie hij boos is nog meer kwaad kan doen.

En hij sloeg hun met een grote slag de botten stuk. Daarna vertrok hij en ging in een kloof van de rots Etam wonen.

RICHTEREN 15:8

De Engelse Bijbelvertaling die ik hier gebruik, zegt dat hij die Filistijnen ‘hip and thigh’ doodde, letterlijk ‘heup en dij’. De HSV heeft hier ‘de botten stuk’. Ik weet niet echt hoe we die Engelse uitdrukking hier moeten begrijpen. Het is duidelijk een uitdrukking. Ik neem aan dat het betekende dat hij met zijn arm zwaaide, misschien met een wapen, van heup naar dij. Ik heb geen idee. Maar het punt is dat hij er veel doodde. Hun aantal wordt niet genoemd. Bij een latere gelegenheid doodde hij er nog heel wat meer, bij één gelegenheid duizend. Maar deze keer krijgen we geen verdere bijzonderheden, behalve dat hij een heleboel Filistijnen aanviel en doodde.

9

Juda onder druk en Simsons buitensporige wraak

Toen trokken de Filistijnen op, sloegen hun kamp op tegen Juda en verspreidden zich in Lechi.

RICHTEREN 15:9

Nu is Lechi een berg. Lechi betekent de plaats van het kaakbeen. Waarschijnlijk heette die op dat moment nog niet zo. Naar alle waarschijnlijkheid kreeg die later die naam, omdat dit de plek was waar Simson met een kaakbeen duizend Filistijnen doodde en het kaakbeen wegwierp toen hij klaar was. Dat gebied, die berg, werd daarna het gebied of de berg van het kaakbeen genoemd. Lechi betekent kaakbeen.

Nu wordt die naam hier vooruitlopend gebruikt, omdat die berg op het moment van schrijven zo heette. Maar toen ze daar hun kamp opsloegen, heette die waarschijnlijk nog niet Lechi. Dat is de naam waaronder die later bekendstond.

En de mannen van Juda zeiden:

Waarom zijn jullie tegen ons opgetrokken?

De mensen van Juda hadden min of meer rustig onder de Filistijnse overheersers geleefd en hadden geen moeilijkheden veroorzaakt. Ze vragen zich dus af waarom de Filistijnen op dit moment tegen hen optrekken. Daarop antwoordden die:

En de mannen van Juda zeiden: Waarom bent u tegen ons opgetrokken? En zij antwoordden: Wij zijn opgetrokken om Simson te binden, om met hem te doen, zoals hij met ons heeft gedaan.

RICHTEREN 15:10

Toen gingen drieduizend mannen van Juda naar de rotsspleet van Etam, waar Simson verbleef, en zeiden tegen Simson:

Daarop kwamen drieduizend man uit Juda naar de kloof van de rots Etam en zij zeiden tegen Simson: Wist u niet dat de Filistijnen over ons heersen? Waarom hebt u ons dit dan aangedaan? Maar hij zei tegen hen: Zoals zij bij mij gedaan hebben, zo heb ik bij hen gedaan.

RICHTEREN 15:11

En hij zei tegen hen:

Wat zij mij hebben aangedaan, heb ik hun ook aangedaan.

Nou, bepaald niet. Als mensen wraak nemen op anderen, gaan ze vaak te ver. En toch praten ze zichzelf goed, omdat ze elk gevoel voor verhoudingen kwijt zijn. Daarom zegt Paulus in het twaalfde hoofdstuk van Romeinen:

Broeders, neem zelf geen wraak, maar laat ruimte voor Gods toorn. Hij heeft immers gezegd: Aan Mij komt de wraak toe, Ik zal het vergelden.

ROMEINEN 12:19

Paulus zegt dus:

‘Neem de wraak niet in eigen hand. Laat dat aan God over.’

Want God zal dat natuurlijk altijd op de juiste manier doen. God zal echt wel weten wat de juiste, passende mate van vergelding is.

Simson ging echt veel te ver. Hij doodde een heleboel mensen die min of meer onschuldig waren, alleen omdat hij boos was op hun volk vanwege iets wat één familie had gedaan. En vervolgens vanwege wat ze zijn familie hadden aangedaan, de familie die hem in de eerste plaats onrecht had aangedaan. En hij zegt gewoon:

Nou, wat zij mij hebben aangedaan, heb ik hun ook aangedaan.

10

Juda levert Simson uit aan de Filistijnen

En zij, de mensen van Juda, zeiden tegen hem:

En zij zeiden tegen hem: Wij zijn gekomen om u te binden en over te leveren in de hand van de Filistijnen. En Simson zei tegen hen: Zweer mij dat ú mij niet zult doodsteken.

RICHTEREN 15:12

Nu was hij niet van de stam Juda, maar van de stam Dan. Ze voelden dus geen bijzondere trouw aan hem als stamgenoot. Maar aan de andere kant was hij wel een Israëliet. En in plaats van hem te erkennen als iemand die God had doen opstaan om hen van de Filistijnen te bevrijden, wilden ze hem aan de Filistijnen uitleveren. Ze wilden liever de bestaande toestand handhaven en de Filistijnen over hen laten heersen. Het was kennelijk geen verpletterende onderdrukking zoals de Midianieten die in de dagen van Gideon hadden uitgeoefend. Het was beter te verdragen. En dus wilden ze gewoon dat alles rustig en in goede harmonie bleef. Ze wilden echt geen moeilijkheden veroorzaken.

Dus in plaats van te erkennen dat God in Simson opnieuw een richter had doen opstaan om hen van hun onderdrukkers te bevrijden, dachten ze: nou, nee bedankt. Je gaat ons alleen maar moeilijkheden bezorgen, en daarom gaan we je aan hen uitleveren. En ze zeiden tegen hem:

We zijn gekomen om je te arresteren en je aan de Filistijnen uit te leveren.

Toen zei Simson tegen hen:

Zweer me dat jullie me niet zelf zullen doden.

Nu weet ik niet of Simson in zijn eentje drieduizend mannen had aangekund. Hij nam het wel op tegen duizend Filistijnen. Wie weet waar de grens zou liggen? Misschien kon hij ook wel drieduizend Judeeërs aan. Maar dat ging hij niet doen, want het waren zijn landgenoten. Als richter was hij er niet om alleen maar zijn eigen persoonlijke gevechten tegen zijn eigen volk te voeren. Hij kon al dat doden van Filistijnen nog enigszins rechtvaardigen met het feit dat richters dat nu eenmaal deden. Ze doodden hun onderdrukkers. Dus hij probeerde niet eens de mannen van Juda van zich af te slaan, die met drieduizend man waren gekomen om hem te arresteren.

Hij zei dus:

Ik geef me zonder verzet over als jullie me zweren dat jullie me niet zelf zullen doden.

Daarop spraken ze tot hem en zeiden:

Daarop zeiden zij tegen hem: Nee, wij zullen u namelijk alleen binden en u in hun hand overleveren. Doden zullen wij u echter zeker niet. En zij bonden hem vast met twee nieuwe touwen en voerden hem mee van de rots.

RICHTEREN 15:13

Nu, nieuwe touwen, omdat touwen die al gebruikt zijn soms gerafeld zijn en gemakkelijk breken. Er wordt ons dus verteld dat het niet zomaar touwen waren, maar touwen die in goede staat verkeerden, sterke nieuwe touwen. En ze bonden hem niet met maar één touw vast, maar met twee. En ze brachten hem van de rots omhoog en leverden hem aan de Filistijnen uit.

11

Duizend Filistijnen gedood met een ezelskaak

In vers 14:

Toen hij bij Lechi kwam, kwamen de Filistijnen hem juichend tegemoet. Maar de Geest van de HEERE werd vaardig over hem, en de touwen die om zijn armen zaten, werden als vlas dat door het vuur verbrand is. En zijn boeien vielen zomaar van zijn handen.

RICHTEREN 15:14

Dus eigenlijk verbrand touw.

En hij vond een verse ezelskaak. Hij stak zijn hand uit, nam die en sloeg er duizend man mee dood.

RICHTEREN 15:15

Nu was hij ongewapend, maar hij kon alles oppakken wat daar in de buurt lag en hard en scherp was. En met dat wapen kon hij het tegen elk aantal Filistijnen opnemen. Nu weet ik niet in hoeverre de Filistijnen bewapend waren. Waarschijnlijk waren ze bewapend. Ze waren gekomen en hadden daar hun kamp opgeslagen. Naar alle waarschijnlijkheid hadden ze zwaarden en speren en dat soort dingen. Maar het lijkt erop dat alleen al het losbreken van de touwen hen in paniek kan hebben gebracht en hun gelederen in wanorde kan hebben gebracht. En iedere Filistijn begon te denken: ieder voor zich. Geen van hen wilde op Simson afstormen, en ze waren ook niet voldoende georganiseerd om als groep op hem af te stormen. Dat zou waarschijnlijk slecht voor Simson zijn afgelopen, afgezien natuurlijk van het wonderbaarlijke feit dat God hem kracht gaf.

Maar doordat ze allemaal hun eigen hachje probeerden te redden en deze waanzinnige probeerden te ontlopen, kon hij ze afzonderlijk aanpakken. Waarschijnlijk hoefde hij het niet op te nemen tegen tien man die tegelijk op hem afkwamen of iets dergelijks.

Het lijkt erop dat ze zo in paniek waren dat hun aanval ongeorganiseerd verliep. Hij wist wat hij wilde doen, en hij ging agressief te werk. Hij trok tussen hen door en doodde er duizend met dat ene wapen.

Toen zei Simson iets. En blijkbaar schreef Simson graag gedichten, want hij maakte hier een gedichtje over, zoals hij dat ook over de leeuw en de honing had gedaan:

Hij zei tegen hen: Eten kwam uit de eter, en zoetigheid kwam uit de sterke. En drie dagen lang konden zij het raadsel niet uitleggen.

RICHTEREN 14:14

Hier stelt hij dus een gedichtje samen om zijn overwinning te gedenken. Blijkbaar is Simson een eenling. Hij voert zijn eigen gevechten alleen, zonder legers. Hij voert geen legers aan. Hij is een leger in zijn eentje. Hij is net Rambo. Maar omdat hij geen ondersteuning heeft, heeft hij niemand die zijn lof zingt, dus zingt hij zijn eigen lof. In plaats van te wachten tot de meisjes met hun tamboerijnen naar buiten komen en zijn overwinning vieren, zoals ze dat bij David of Debora deden, schrijft hij zijn eigen overwinningslied.

Toen zei Simson: Met een ezelskaak heb ik één hoop, twee hopen, met een ezelskaak heb ik duizend man doodgeslagen.

RICHTEREN 15:16

En het gebeurde, zodra hij uitgesproken was, dat hij de kaak uit zijn hand wierp; en hij noemde die plaats Ramath-Lechi.

RICHTEREN 15:17

Dat betekent Kaakbeenhoogte of Kaakbeenberg, genoemd naar het kaakbeen. Hoewel die naam al eerder werd genoemd, was het waarschijnlijk niet de oorspronkelijke naam van die plaats.

12

Simsons dorst en Gods antwoord op zijn gebed

Maar toen hij hevig dorst kreeg, riep hij tot de HEERE en zei: Ú hebt door de hand van Uw dienaar deze grote verlossing gegeven. Zou ik dan nu van dorst sterven en in de hand van deze onbesnedenen vallen?

RICHTEREN 15:18

Dit is volgens mij de eerste keer dat we lezen dat hij bidt. De eerste keer dat we werkelijk lezen dat hij erkent dat de Heere de bron is van zijn overleving. Misschien had hij al veel eerder gebeden, maar daar lezen we niets over. Dit is de eerste keer dat we zien dat hij de Heere daadwerkelijk erkent, en erkent dat hij de Heere nodig heeft.

Toen kloofde God de holte die er in Lechi is, en er kwam water uit. Hij dronk en daarop kwam zijn geest weer terug en leefde hij op. Daarom gaf hij hem de naam Bron van de roepende, die tot op deze dag in Lechi is.

RICHTEREN 15:19

In de King James Version staat iets vreemds. Ze hebben het zo vertaald dat Hij een holle plek in het kaakbeen spleet en dat Simson uit het kaakbeen dronk. Als je de King James leest, krijg je de indruk dat er daadwerkelijk water uit dat kaakbeen begon te spuiten en dat hij daarvan dronk. Dat zou echt wonderbaarlijk zijn. Natuurlijk, niet dat dit niet wonderbaarlijk was, maar dat is niet wat er wordt gezegd. Lechi is de plaats. Het betekent kaakbeen, maar het gaat niet over het kaakbeen dat hij als wapen gebruikte. Het gaat over de plaats die nu naar dat kaakbeen was genoemd.

En-Hakor betekent de bron van de roeper, omdat hij de Heere aanriep en God daar een bron uit de grond liet komen.

En hij gaf leiding aan Israël in de dagen van de Filistijnen,
twintig jaar lang.

RICHTEREN 15:20

13

Simson ontsnapt met de stadspoort van Gaza

Nu slaan we een periode over, en we weten niet hoeveel tijd er sinds de vorige gebeurtenissen is verstreken. We komen bij het einde van zijn leven. Dit is het begin van het einde. Hij heeft weer een romantische belangstelling. Deze keer voor Delila, hoewel zij niet de eerste vrouw is die hij hier ontmoet. Er zijn er nog meer.

Simson ging naar Gaza en zag daar een vrouw die een hoer was,
en ging bij haar binnen.

RICHTEREN 16:1

Dat is niet per se Delila. Het zou kunnen. Er wordt ons niet verteld dat deze hoer Delila was. Maar eerst zien we hem naar deze hoer gaan, en later zien we dat hij verliefd is op Delila. Dat zou dezelfde vrouw geweest kunnen zijn, maar ook een andere.

En hij ging naar binnen bij die prostituee. Gaza is de Filistijnse stad waar hij zich bevindt. Toen de inwoners hoorden dat Simson daar was, omsingelden ze de plek en lagen ze de hele nacht bij de stadspoort op de loer. Ze hielden zich stil en zeiden: 'Als het morgenochtend licht wordt, zullen we hem doden.'

Maar Simson bleef tot middernacht liggen. Toen, te middernacht, stond hij op, greep de deuren van de stadspoort met de beide posten en trok ze los, met grendel en al. En hij legde ze op zijn schouders en droeg ze omhoog naar de top van de berg die tegenover Hebron ligt.

RICHTEREN 16:3

Dit kleine voorval laat zien dat het moeilijk is om deze man opgesloten te houden. Je kon hem niet achter tralies zetten, want hij kon de grendels gewoon van de poort afbreken. Een stadspoort was gewoonlijk van heel zwaar metaal gemaakt en stevig verankerd, want die was er om te voorkomen dat vijandelijke legers de stad binnendrongen. In zijn eentje was hij dus sterker dan een leger. Hij kon de poort gewoon weghalen. Over het algemeen zouden legers met hun stormrammen enzovoort de poort niet gemakkelijk kunnen weghalen, en hij deed dat wel.

Ze sloten de poorten, terwijl ze wisten dat hij daarbinnen in het huis van een prostituee was. Blijkbaar besloten ze tot de ochtend te wachten, en ze moeten hebben geslapen of de poort betrekkelijk onbewaakt hebben gelaten. Er staat wel degelijk:

En de inwoners van Gaza werd gezegd: Simson is hier gekomen. Zij omsingelden hem en loerden heel de nacht op hem in de stadspoort. Zij hielden zich echter heel de nacht stil, want zij zeiden: Tot aan het morgenlicht, dan zullen wij hem doden.

RICHTEREN 16:2

Maar er staat dat ze de hele nacht stil waren en zeiden:

We slaan morgenochtend toe.

Hoe ze hier doorheen hebben kunnen slapen, terwijl hij de poort uit de scharnieren rukte en de heuvel op droeg, weet ik niet. Misschien hadden ze daar maar een paar bewakers achtergelaten die doodsbang waren en hem niet durfden aan te vallen. Of misschien sliepen ze heel vast, of zoiets. Maar hoe dan ook, toen de ochtend aanbrak, was hij er niet meer, en hun poort ook niet.

14

Delila omgekocht om Simsons geheim te vinden

Daarna gebeurde het, vers 4:

Daarna gebeurde het dat hij een vrouw in het Sorekdal lief kreeg, en haar naam was Delila.

RICHTEREN 16:4

Dit is blijkbaar niet dezelfde vrouw, want die was een vrouw uit Gaza. Van deze Delila wordt niet gezegd dat ze uit Gaza kwam, maar uit het dal Sorek. Dus we gaan ervan uit dat dit een andere vrouw is. Simson had meerdere vrouwen. Dat bezorgde hem problemen.

En de stadsvorsten van de Filistijnen kwamen naar haar toe en zeiden tegen haar: Verleid hem en zie waarin zijn grote kracht ligt en waarmee wij hem aankunnen. Dan binden we hem vast om hem te bedwingen. Wij zullen u dan elk elfhonderd zilverstukken geven.

RICHTEREN 16:5

Ik geloof dat elfhonderd zilverstukken zoiets als vijftienhonderd dollar in onze tijd is. Dus als vijf vorsten van de Filistijnen haar ieder zoveel zouden geven, zou ze ongeveer vijfenzeventighonderd dollar ontvangen. Een aardig bedrag om iemand om te kopen.

Ze beseften dat er een geheim achter zijn kracht zat. Zoals ik eerder zei, is er geen reden om aan te nemen dat Simson er sterk uitzag, dat zijn lichaamsbouw echt die van een sterkere man was. Misschien zag hij er sterk uit, maar het was duidelijk dat hij een kracht had die elke natuurlijke kracht te boven ging. En ze wisten dat hij een of ander geheim verborgen hield.

Dus ze kwamen erachter dat hij een vriendin had. En ze dachten dat ze via die vriendin vat op hem konden krijgen, net zoals de dertig mannen op zijn bruiloft via bedreigingen vat op zijn vrouw hadden gekregen. In dit geval bedreigen ze Delila niet, maar kopen ze haar om. Als ze haar hadden bedreigd, had ze Simson misschien op hen afgestuurd. Maar als ze haar omkopen, zal ze aan hun kant staan. Dat is waarschijnlijk het verschil.

Destijds, toen Simsons vrouw met de dood werd bedreigd, had Simson, voor zover wij weten, nog niets van zijn kracht in het openbaar laten zien. Zijn vrouw wist waarschijnlijk niet dat haar man haar tegen die dertig mannen had kunnen beschermen, dat hij hen aankon. Hij had die dingen nog niet laten zien.

Maar nu weten Delila en de Filistijnen dat Simson het tegen vrijwel elk aantal aanvallers kan opnemen. Dus het heeft geen zin om Delila te bedreigen en te zeggen: 'Als je het niet voor ons uitzoekt, doden we je.' Dan zou ze kunnen zeggen: 'O ja? Dan laat ik mijn man jullie doden.' En ze zouden weten dat hij dat kon, hoeveel legers ze ook zouden inzetten om hem tegen te houden. Dus proberen ze haar in plaats daarvan met geld voor zich te winnen, en dat lukt. Ze bieden haar geld aan en ze neemt het aan.

15

Simson misleidt Delila met drie antwoorden

Toen zei Delila tegen Simson: Vertel mij toch waarin je grote kracht ligt en waarmee je vastgebonden zou kunnen worden om je te bedwingen.

RICHTEREN 16:6

Je zou denken dat alleen al die vraag hem achterdochtig zou maken. Waarom wil je dat weten? Al kunnen er natuurlijk tijdens speelse gesprekjes in bed allerlei vragen worden gesteld die vrijpostig lijken, of die niet per se zo serieus genomen worden.

Simson zei tegen haar: Als ze mij zouden vastbinden met zeven verse pezen, die niet verdroogd zijn, dan zou ik zwak worden en als ieder ander mens zijn.

RICHTEREN 16:7

Daarop brachten de stadsvorsten van de Filistijnen haar zeven verse pezen, die niet verdroogd waren, en zij bond hem daarmee vast.

RICHTEREN 16:8

Misschien deed ze dit spelenderwijs terwijl ze wakker waren en zei ze: ‘Goed, laat me dat eens bij je uitproberen.’ Of misschien sliep hij, zoals hij later sliep toen zijn haar werd afgeknipt. Sommige van deze eerste proeven kunnen zijn gedaan terwijl hij wakker was, want misschien vond hij het spelletje gewoon leuk.

Hoe dan ook:

Men lag bij haar in een kamer in een hinderlaag. Toen zei zij tegen hem: De Filistijnen over je, Simson! Maar hij brak de pezen, zoals een vlasdraad gebroken wordt als hij vuur ruikt. Zo werd het geheim van zijn kracht niet bekend.

RICHTEREN 16:9

Waarschijnlijk hadden de Filistijnen zich nog niet laten zien. Als ze dat wel hadden gedaan, zou Simson natuurlijk veel meer op zijn hoede zijn geweest. Ze zaten daar te wachten om te zien of hij zwak was. Maar voor zover Simson wist, speelde dit alleen tussen hem en Delila, en was het waarschijnlijk in zekere zin een spelletje dat hij met haar speelde.

Toen zei Delila tegen Simson: Zie, je hebt mij bedrogen en leugens tegen mij gesproken! Vertel mij toch nu waarmee je vastgebonden zou kunnen worden.

RICHTEREN 16:10

En hij zei tegen haar: Als ze mij stevig vast zouden binden met nieuwe touwen, waarmee geen werk is gedaan, dan zou ik zwak worden en zijn als ieder ander mens.

RICHTEREN 16:11

Nou, het was al bewezen dat dit niet klopte, want hij was eerder met twee nieuwe touwen vastgebonden, toen hij die brak en de duizend mannen doodde. Ze wist blijkbaar niet dat hij met nieuwe touwen vastgebonden was geweest. En dus zei hij: 'Er zijn alleen maar nieuwe touwen voor nodig. Die trucs die ik doe, doe ik met touwen die stiekem minder sterk zijn gemaakt, zodat ze gemakkelijk te breken zijn.' Zoals een goochelaar die iemand zijn geheimen vertelt. 'Ja, als je nieuwe touwen gebruikt, sta ik daar machteloos tegenover.'

Toen nam Delila nieuwe touwen, bond hem daarmee vast en zei tegen hem: De Filistijnen over je, Simson! terwijl men in een kamer in een hinderlaag lag. Hij brak de touwen echter van zijn armen als een draad.

RICHTEREN 16:12

En Delila zei tegen Simson: Tot nu toe heb je mij bedrogen en leugens tegen mij gesproken. Vertel mij nu toch waarmee je vastgebonden zou kunnen worden! En hij zei tegen haar: Als je de zeven haarlokken van mijn hoofd zou verweven met de schering van een weefgetouw.

RICHTEREN 16:13

Zij weefde zijn haar vast met de slaglat van het weefgetouw en zei tegen hem: De Filistijnen komen op je af, Simson! Maar hij werd wakker en trok de slaglat en het weefsel uit het weefgetouw.

RICHTEREN 16:14

Blijkbaar vernielde hij het weefgetouw helemaal door zijn hoofd weg te trekken, en kwam hij los. Natuurlijk komt hij nu gevaarlijk dicht bij de waarheid. Hij heeft het over zijn haar, dus hij speelt hier met vuur. Hij geeft nog iets meer toe en komt er steeds dichterbij om haar te laten weten waar de bron ligt.

16

Simson geeft zijn nazireeërgelofte prijs

Toen vertelde hij haar alles en zei tegen haar: Er is nooit een scheermes op mijn hoofd gekomen, want ik ben als nazireeër aan God gewijd, van mijn moeders buik af. Als ik geschoren zou worden, dan zou mijn kracht van mij wijken en zou ik zwak worden, en als alle mensen zijn.

RICHTEREN 16:17

Blijkbaar bleef ze hem lastigvallen totdat hij uiteindelijk zwichtte. Zoals Salomo zei:

Een dwaze zoon is een ramp voor zijn vader, en het geruzie van een vrouw een gestadig druppelen.

SPREUKEN 19:13

Die hollen zijn weerstand uit totdat hij uiteindelijk zegt: ‘Goed, luister, ik zal het je vertellen.’

Hij beschouwde de lengte van zijn haar als het geheim van zijn kracht, en uit de afloop lijkt het erop dat het dat ook was. Maar natuurlijk was het niet zo dat lang haar hem sterk maakte. Het gaat erom dat het lange haar een symbool was van zijn toewijding aan God. Zolang hij zijn haar lang hield, beschouwde hij zichzelf kennelijk nog steeds als afgezonderd voor God. Zodra hij zijn haar zou afknippen, zou hij daarmee zeggen: ‘Ik ben niet meer aan God toegewijd.’

Hij had zijn nazireeërgelofte geschonden door in de buurt van dode lichamen te komen en dergelijke dingen, wat nazireeërs niet mogen doen. Maar hij had zijn nazireeërgelofte, zijn afzondering voor God, nooit helemaal afgezworen. Het gaat hier eigenlijk om zijn relatie met God, die door zijn nazireeërgelofte werd bepaald. En nu zegt hij in feite: ‘Ik denk dat ik daar dan maar afstand van doe, als dat moet om deze vrouw tevreden te houden.’ Want hij wist dat ze zijn hoofd zou kaalscheren. Al het andere wat hij had voorgesteld, had ze gedaan. Hij kon zich niet voorstellen dat ze dit niet ook zou proberen. Dus in feite gaf hij zijn haar prijs en gaf hij zijn gelofte als nazireeër prijs.

Toen Delila nu zag dat hij haar alles verteld had, stuurde zij een bode en liet zij de Filistijnse stadsvorsten roepen, en zei: Kom ditmaal hierheen, want hij heeft mij alles verteld. En de Filistijnse stadsvorsten kwamen naar haar toe en brachten het geld mee.

RICHTEREN 16:18

Daarna liet ze hem op haar knieën in slaap vallen en riep ze een man om de zeven haarlokken van zijn hoofd af te scheren. Dat moet een dappere man zijn geweest. Het is alsof je naar een slapende grizzlybeer loopt en zijn teennagels knipt. Als Simson ondertussen wakker was geworden, zou degene die voor kapper speelde natuurlijk in de knoop zijn gelegd en uit het raam zijn gegooid. Dus misschien had ze Simson een verdovend middel gegeven. De Engelse vertaling die ik hier gebruik, zegt dat ze hem in slaap bracht.

[Vertalersnoot: de HSV formuleert dit als 'liet zij hem op haar knieën slapen'. De spreker redeneert hier vanuit de Engelse formulering 'lulled him to sleep'.] Misschien had ze hem een verdovend middel gegeven of hem dronken gevoerd, of zoiets. Als hij dronken was, zou dat ook een schending van zijn nazireeërgelofte zijn. Misschien had hij nog nooit gedronken omdat hij een nazireeër was. En nu hij zijn gelofte opgaf, was hij misschien daadwerkelijk bezweken voor de verleiding om wijn te drinken. Misschien was hij daardoor min of meer buiten bewustzijn, zodat het minder riskant was voor iemand om te komen en zijn haar af te knippen terwijl hij sliep.

En er staat:

17

De HEERE wijkt van Simson zonder dat hij het weet

Daarna liet zij hem op haar knieën slapen, riep een man en liet hem de zeven haarlokken van zijn hoofd afscheren. En zij begon hem te vernederen en zijn kracht week van hem. En zij zei: De Filistijnen over je, Simson! Hij ontwaakte uit zijn slaap en zei: Ik zal net als de andere keren vrijkomen en hen van mij afschudden. Hij wist namelijk niet dat de HEERE van hem geweken was.

RICHTEREN 16:19-20

Dat is nogal een uitspraak.

Hij wist dat hij zelf de HEERE had verlaten door zijn haar prijs te geven. Maar hij wist niet dat de HEERE hem werkelijk zou verlaten. Hij had eerder op zoveel andere manieren toegegeven, en God had hem niet helemaal verlaten. Hij was ongetwijfeld overmoedig geworden, was ongetwijfeld vol zelfvertrouwen geraakt. 'Wat ik ook doe, God zal me steunen.' En God zei: 'Nee, het spijt Me, dit is de druppel. Je zweert je gelofte af, dan sta je er alleen voor.' En hij was als ieder ander mens.

En er zijn na hem misschien ook andere mannen geweest, misschien zelfs in onze tijd. Mannen die gaven van de Heilige Geest hebben gekregen en bekwaamheden hebben, bijvoorbeeld om te prediken of op andere gebieden te dienen. Op hun leven rustte een kracht, een zalving. En toch zijn ze door hun compromissen, zonder dat ze het zelf weten, als ieder ander mens geworden. En ze rekenen erop dat God zegent wat ze in hun bediening doen, maar hun tijd is voorbij, omdat God hen verlaten heeft en ze het niet weten. Ze kunnen doorgaan met hun bediening zolang er mensen zijn die naar hen willen luisteren, maar de zalving is weg, de kracht is weg, de gave is weg.

Wanneer iemand gewend is geweest om te dienen in de kracht van de Heilige Geest en de kracht van de Heilige Geest is verdwenen, maar hij blijft doorgaan omdat hij niet weet dat hij als ieder ander mens is geworden, dan is dat iets tragisch. Zo iemand denkt: 'Nou, ik ga gewoon door in dezelfde kracht die ik daarvoor had.' Maar wanneer God weg is, is er geen kracht.

18

Simsons gevangenschap en hernieuwde toewijding

En dus zegt vers 21:

Toen grepen de Filistijnen hem en staken hem de ogen uit. En zij voerden hem af naar Gaza en bonden hem met twee bronzen kettingen. En hij maalde meel in de gevangenis.

RICHTEREN 16:21

Daar had hij eerder de poorten van de stad losgerukt. Ze brachten hem naar Gaza en bonden hem met bronzen boeien, geen nieuwe touwen, geen zeven boogpezen, maar koperen boeien.

Ik heb het gevoel dat als zijn haar niet was afgeschoren, als hij geen compromissen had gesloten, als God hem niet had verlaten, die bronzen boeien hem waarschijnlijk ook niet hadden kunnen vasthouden. Ze hadden de grenzen van wat God door hem heen kon doen nog niet ontdekt, wanneer Gods kracht op hem was. En als iemand die door een demon bezeten is ketenen kan verbreken, dan weet ik zeker dat Simson die boeien ook had kunnen verbreken, als God hem niet had verlaten en hij God niet had verlaten.

Dus werd hij iemand die graan maalde. Dat betekent dat hij een molensteen voortduwde, waarschijnlijk zoals een os dat normaal gesproken zou doen. Gewoonlijk gebruikten ze een os om een rond stenen wiel over een ronde, platte steen te trekken, en op die manier maalden ze graan fijn. Ze gaven hem waarschijnlijk het werk van een dier. En waarschijnlijk lieten ze hem in de tijd dat zijn haar weer aangroeide vrijwel helemaal aan zichzelf over en besteedden ze weinig aandacht aan hem.

Er staat in vers 22:

Maar het haar van zijn hoofd begon weer te groeien, zoals toen hij geschoren werd.

RICHTEREN 16:22

De lengte van zijn haar was, zoals ik al zei, niet de rechtstreekse bron van zijn kracht. Maar er was wel een verband, omdat het voor hem zijn bijzondere relatie met God symboliseerde. En terwijl zijn haar weer aangroeide, was dat misschien een teken dat hem aanmoedigde om weer over zijn relatie met God te gaan nadenken. Iemand kon immers nazireeër worden nadat hij was geschoren. Je kon je haar afscheren en het als nazireeër opnieuw laten groeien. En dus stond het hem vrij om het opnieuw aangroeien van zijn haar te gaan zien als een vernieuwing van zijn nazireeërgelofte.

19

Het feest voor Dagon als uitdaging aan God

En de Filistijnse stadsvorsten verzamelden zich om een groot offer te brengen aan hun god Dagon en om vrolijk te zijn. En zij zeiden: Onze god heeft onze vijand Simson in onze hand gegeven.

RICHTEREN 16:23

Ik weet niet hoeveel tijd er was verstreken sinds zijn ogen waren uitgestoken en hij gevangen was gezet. Zijn haar was begonnen te groeien, maar het was misschien nog niet erg lang geleden. Het klinkt wel alsof zijn gevangenneming nog zo kort geleden was dat ze er nog steeds over jubelden alsof het een recente overwinning van hun god was. Het kan zijn dat ze deze feesten jaarlijks vierden, en het kan zijn dat er vele maanden waren verstreken sinds de gevangenneming van Simson, maar zijn gevangenneming was de opmerkelijkste overwinning die ze hadden meegemaakt.

En dus:

En toen het volk hem zag, prezen zij hun god, want zij zeiden: Onze god heeft onze vijand in onze hand gegeven: de man die ons land verwoest heeft, en die onze gesneuvelden talrijk heeft gemaakt.

RICHTEREN 16:24

Hij zat bij hen gevangen, en nu brachten ze hem de tempel van Dagon binnen. Maar de Filistijnen hadden moeten weten dat zoiets al eerder was gebeurd. Ze hadden in de strijd de ark van het verbond op Israël buitgemaakt. Dat is tot nu toe nog niet opgetekend. Het gebeurde in 1 Samuel, maar in de tijd vond het waarschijnlijk vóór deze gebeurtenissen plaats. En ze hadden de ark van het verbond ook de tempel van Dagon binnengebracht, zoals ze nu Simson de tempel van Dagon binnenbrachten. En dat liep niet goed af voor Dagon.

Toen ze de ark de tempel van Dagon binnenbrachten, lieten ze die daar op een avond de hele nacht staan. De volgende ochtend ontdekten ze dat het beeld van Dagon voorover was gevallen, met zijn gezicht op de grond, neergebogen voor de ark van God. Ze zetten het weer overeind, en de volgende nacht viel het beeld opnieuw om. Deze keer waren het hoofd en de handen van het beeld afgehakt en lagen ze op de bovendorpel, op de drempel van de deur.

En dus is het een rechtstreekse confrontatie als je Gods gezalfde dingen, het symbool van Gods aanwezigheid, de tempel van een heidense god binnenbrengt. Je daagt God uit als je dat wat van Hem is de tempel van Dagon binnenbrengt, net zoals je dat zou doen als je een beeld van Dagon de tempel van Jahweh binnenbracht. Deze goden waren met elkaar in oorlog. Dagon was een demonische god. God was tegen Dagon, en daarom nodigde je, door de ark of Simson de tempel van Dagon binnen te brengen, Jahweh uit om in actie te komen. Want dit is een confrontatie tussen de macht van Jahweh en de macht van Dagon.

En zo zagen zij het zelf ook. Ze zeiden:

Onze god heeft Simson aan ons uitgeleverd.

Ze zeiden niet: ‘De man van Jahweh’, maar ze wisten dat hij dat was. Hij was een Israëliet. Simson was een richter van Israël. Hij was een vertegenwoordiger van Jahweh. En ze zeggen: ‘Zie je wel, onze god is machtiger dan Jahweh, want onze god heeft deze man gevangengenomen.’

Dit was dus als het ware een lange neus naar Jahweh. En door Simson hun tempel binnen te brengen, riepen ze in feite hun eigen ondergang over zich af. Dat hadden ze kunnen bedenken op grond van hun eerdere ervaring met de ark.

20

Simsons laatste gebed en de val van de tempel

En het gebeurde, toen hun hart vrolijk was, dat zij zeiden: Roep Simson en laat hem ons vermaken. En zij riepen Simson uit de gevangenis en hij vermaakte hen. En zij lieten hem tussen de pilaren staan.

RICHTEREN 16:25

Nu weten we niet wat voor optreden hij gaf.

Ze behandelden hem ongetwijfeld als een circusdier. Misschien kwelden ze hem met gewapende mannen om hem heen, die hem porden en hem vernederende kunstjes en dergelijke voor hen lieten doen. Ze lieten hem zich gedragen alsof hij minder dan een mens was. Ik weet niet wat ze deden, maar hij speelde de clown. Ze lachten hem allemaal uit. En de man die zo sterk en stoer was geweest, was nu zo diep gezonken dat hij voor zijn vijanden de clown moest uithangen. Blijkbaar zetten ze hem bij de pilaren toen hij moe werd. Tijdens dit optreden liet hij geen enkele kracht zien, dus ze hadden geen enkel vermoeden van wat hij misschien zou kunnen doen. Ik weet eigenlijk niet eens of hij op dat moment zelf wist wat hij kon doen. Hij had zijn kracht eerder verloren, maar hij zou opnieuw gaan bidden.

Toen zei Simson tegen de jongen die hem bij de hand hield: Laat mij gaan en laat mij de pilaren betasten, waarop het huis gevestigd is, zodat ik daartegen kan leunen.

RICHTEREN 16:26

Ik heb altijd geprobeerd me voor te stellen hoe deze tempel gebouwd was. Er waren twee grote pilaren die het hele dak droegen. Ze stonden zo dicht bij elkaar dat een man met gespreide armen ze van hun plaats kon halen. Ze moeten heel dicht bij elkaar hebben gestaan. Het is moeilijk te weten wat hij ermee deed en hoe het gebouwd was.

Maar hij wist duidelijk hoe de tempel gebouwd was, hoewel hij blind was. Hij had hem waarschijnlijk eerder gezien, of hij wist hoe ze hun tempels bouwden. Dus hij zocht specifiek naar de twee pilaren die de tempel droegen.

Nu was het huis vol mannen en vrouwen. Ook waren alle Filistijnse stadsvorsten daar. En op het dak waren ongeveer drieduizend mannen en vrouwen, die toekeken terwijl Simson hen vermaakte. Toen riep Simson tot de HEERE en zei: Heere, HEERE! Denk toch aan mij en maak mij toch alleen nog deze keer sterk, o God, zodat ik me met één slag op de Filistijnen kan wreken voor mijn twee ogen. En Simson greep de twee middelste pilaren, waarop het huis gevestigd was en waarop dat steunde: de ene met zijn rechterhand en de andere met zijn linkerhand. Vervolgens zei Simson: Moge mijn ziel sterven mét de Filistijnen! Hij boog zich met kracht en het huis viel op de stadsvorsten en op al het volk dat daarin was. En de doden die hij in zijn sterven heeft gedood, waren talrijker dan die hij in zijn leven gedood had.

RICHTEREN 16:27-30

Er wordt ons niet verteld of alle drieduizend mensen op het dak omkwamen. Er worden geen percentages genoemd, maar we weten dat hij bij deze gebeurtenis meer mensen doodde dan hij daarvoor in zijn leven had gedood. En hij had er meer dan duizend gedood, misschien vijftienhonderd. Dus waarschijnlijk kwam meer dan de helft van deze mensen om, zo niet allemaal.

21

Simsons begrafenis en zijn plaats als richter

Toen kwamen zijn broeders en heel zijn familie en zij namen hem op, voerden hem mee en begroeven hem tussen Zora en Esthaol, in het graf van zijn vader Manoach. En hij had twintig jaar als richter leiding gegeven aan Israël.

RICHTEREN 16:31

Ze begroeven hem op die plek waar de Geest van God hem ooit had aangedreven, volgens hoofdstuk 13 en vers 25, tussen Zora en Esthaol. Ze haalden zijn lichaam onder het puin vandaan en gaven hem een behoorlijke begrafenis. Op de plek die het meest de herinnering levend zou houden aan de betere tijden van zijn godvruchtige leven, neem ik aan. En zo stierf hij als een held, een held die te schande was gemaakt, maar wel iemand die zich had bekeerd. Blijkbaar wordt hij in het Nieuwe Testament, in Hebrreeën hoofdstuk 11, genoemd als een man van geloof. Zijn geloof was er dus waarschijnlijk niet alleen bij deze laatste gelegenheid. Hij was waarschijnlijk in zekere mate een man van geloof gedurende het grootste deel van die twintig jaar waarin hij richter over Israël was.

Maar hij is de laatste van de richters die het boek Richteren behandelt. Er waren nog twee andere richters die we in 1 Samuel zullen tegenkomen. Maar er zijn nog enkele hoofdstukken in het boek Richteren die niet in chronologische volgorde staan. Ze beschrijven niet de geschiedenis van een richter, maar geven ons momentopnamen van de gesteldheid van Israël in die tijd. En ze horen eigenlijk allebei thuis in de vroege periode van de richters. De periode van de richters duurde ongeveer driehonderdvijftig jaar, zo om en nabij. En de twee verhalen aan het einde vormen een aanhangsel. Ze horen eigenlijk thuis in een eerder deel van de periode van de richters, zoals we zullen zien aan aanwijzingen in die verhalen zelf.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Richteren 13:25
- Jeremia 3:1
- Kolossenzen 2:15
- Richteren 14:2
- Richteren 15:11
- Richteren 15:1-2
- Richteren 15:3
- Richteren 14:4
- Richteren 15:4
- Richteren 15:5
- Richteren 15:6
- 2 Samuel 21:3
- 2 Samuel 21:6
- Richteren 15:7
- Richteren 15:8
- Richteren 15:9
- Richteren 15:10
- Romeinen 12:19
- Richteren 15:12
- Richteren 15:13
- Richteren 15:14
- Richteren 15:15
- Richteren 14:14
- Richteren 15:16
- Richteren 15:17
- Richteren 15:18
- Richteren 15:19
- Richteren 15:20
- Richteren 16:1
- Richteren 16:3

- Richteren 16:2
- Richteren 16:4
- Richteren 16:5
- Richteren 16:6
- Richteren 16:7
- Richteren 16:8
- Richteren 16:9
- Richteren 16:10
- Richteren 16:11
- Richteren 16:12
- Richteren 16:13
- Richteren 16:14
- Richteren 16:17
- Spreuken 19:13
- Richteren 16:18
- Richteren 16:19-20
- Richteren 16:21
- Richteren 16:22
- Richteren 16:23
- Richteren 16:24
- Richteren 16:25
- Richteren 16:26
- Richteren 16:27-30
- Richteren 16:31

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.